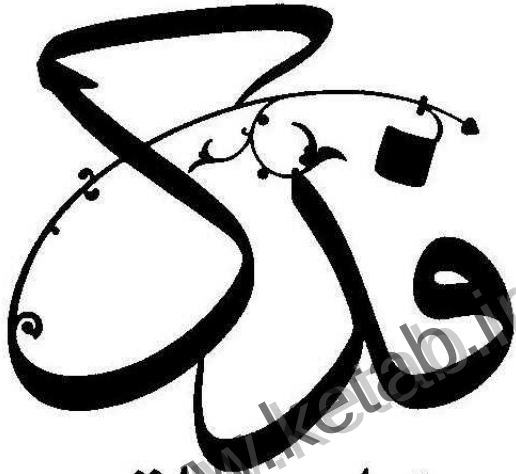
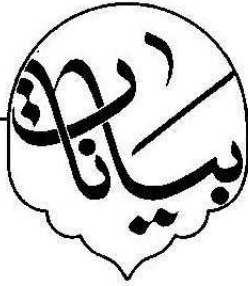

نخلہ خاتمہ
به دخترشان صدیقہ کبریٰ

حضرت آیت اللہ العظمیٰ وحید خراسانی دام ظلہ

مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت
آیت الله العظمی و حید خراسانی

فدک، نحلۃ خاتم ﷺ به دخترشان صدیقۃ کبریٰ (جلد اول)
برگرفته از بیانات حضرت آیت الله العظمی و حید خراسانی (مدظله العالی)

ناشر: مدرسه الامام باقر العلوم ﷺ

چاپ سوم: ۱۴۰۰ هـ. ش - ۱۴۴۳ هـ. ق

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ: نگین

شابک: ۶ - ۷ - ۹۵۵۵۵ - ۶۲۲ - ۹۷۸

قم، خیابان صفائیه، کوچه ۳۷، پلاک ۲۱، تلفن ۳۷۷۴۳۲۵۶ - ۰۲۵

سرشناسه: وحید خراسانی، حسین، ۱۲۹۹.

Vahid Khorassani, Hossein

عنوان و پدید آور: فدک نحلۃ خاتم ﷺ به دخترشان صدیقۃ کبریٰ (جلد اول) / برگرفته از بیانات (حسین) و حید خراسانی.

قم: مدرسه الامام باقر العلوم ﷺ، ۱۴۴۰ هـ. ق. = ۱۳۹۸.

۷۷۶ ص.

مشخصات ظاهری

شابک: ۶ - ۷ - ۹۵۵۵۵ - ۶۲۲ - ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

عنوان دیگر: فدک، نحلۃ خاتم (ص) به دخترشان صدیقۃ کبریٰ (س).

یادداشت

کتابنامه: ص. [۷۷۶ - ۷۷۹].

یادداشت

نماینه.

یادداشت

فدک، نحلۃ خاتم (ص) به دخترشان صدیقۃ کبریٰ (س).

عنوان دیگر

وحید خراسانی، حسین، ۱۴۴۰ هـ. ق.

موضوع

فاطمه زهرا (س)، ۹۸ قبل از هجرت - ۱۱ هـ. ق.

موضوع

Fatimah Zahra, The Saint

موضوع

هدیه (فقه)

موضوع

Gifts (Islamic Law)

موضوع

فدک (عربستان سعودی)

موضوع

Fadak (Saudi Arabia)

موضوع

مدرسه الامام باقر العلوم (ع)

موضوع

Imam Baqir Science School

موضوع

۱۳۹۸ ف ۳/۵ / BP۱۰

رده بندی کنگره

۲۹۷/۰۸

شماره رده دیویی

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۶۲۲۸۸

مراکز پخش:

۱) قم، بلوار معلم، مجتمع ناشران، واحد ۹، انتشارات مدرسه الامام باقر العلوم ﷺ، ۳۷۸۴۲۴۶۶

۲) قم، خیابان صفائیه، بعد از کوچه ۳۹، پلاک ۷۵۹، فروشگاه دلیل ما، ۳۷۷۳۷۰۱۱ - ۳۷۷۳۷۰۰۱

۳) تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، پلاک ۶۱، فروشگاه دلیل ما، ۶۶۴۶۴۱۴۱

۴) مشهد، چهارراه شهداء، کوچه شهید خوراکیان، مجتمع گنجینه کتاب، فروشگاه دلیل ما، ۳۲۲۳۷۱۱۳ - ۵

۵) اصفهان، چهارراه تختی، اول خیابان مسجد سید، خدمات فرهنگی فدک، ۳۲۲۰۵۴۸۵

۶) اهواز، خیابان حافظ، بین سیروس و سلمان فارسی، کتابفروشی رشد، ۳۲۲۱۶۳۴۵

۷) شیراز، خیابان احمدی، روبروی چشم پزشکی نجابت، کتابفروشی شاه چراغ، ۳۲۲۲۱۹۱۶

ارتباط با دفتر حضرت آیت الله العظمی و حید خراسانی (مدظله العالی):

۰۲۵-۳۷۴۷۵

۰۲۱-۲۶۶۰۰۳۳۰-۱ و ۳۳۵۱۱۰۰۰

۰۵۱-۳۲۲۵۰۱۷۸

۰۷۵/۳

فهرست مطالب:

مقدمه: ۱۷

مقدمات تحقیق: ادله قرآنی، روایی و تاریخی بر مالکیت حضرت زهرا (ع) بر فدک / ۲۳

مقدمه اول: نزول آیه «وَآتَ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ» و اعطای فدک / ۲۵

- روایات شیعه ذیل آیه اعطای فدک: ۲۶
- سند اول: روایت ابراهیم بن محمد ثقفی (م. ۲۸۲) از ابن عباس ۲۷
- سند دوم: روایت ابراهیم بن محمد ثقفی (م. ۲۸۳) از ابوسعید خدری ۲۹
- سند سوم: روایت محمد بن سلیمان کوفی (م. ۳۰۰) از امام صادق (ع) ۳۰
- سند چهارم: روایت عیاشی (م. ۳۲۰) از عبد الرحمن ۳۲
- سند پنجم: روایت اول عیاشی (م. ۳۲۰) از ابان بن تغلب ۳۴
- سند ششم: روایت دوم عیاشی (م. ۳۲۰) از ابان بن تغلب ۳۶
- سند هفتم: روایت عیاشی (م. ۳۲۰) از جمیل بن دراج ۳۷
- سند هشتم: نقل عیاشی (م. ۳۲۰) از عطیه عوفی ۳۸
- سند نهم: نقل طبری کبیر (م. قرن ۴) و فرات از ابوسعید خدری ۳۹
- سند دهم: روایت علی بن ابراهیم قمی (م. ۳۲۹) از امام باقر (ع) ۴۲
- سند یازدهم: روایت شیخ کلینی و شیخ مفید و شیخ طوسی ۴۴
- سند دوازدهم: روایت فرات کوفی (م. قرن ۴) از امام باقر (ع) ۴۸
- سند سیزدهم: روایت قاضی نعمان مغربی (م. ۳۶۳) از امام صادق (ع) ۵۰
- سند چهاردهم: روایت شیخ صدوق (م. ۳۸۱) و ابن شعبه (م. ۴۰۰) ۵۳
- سند پانزدهم: نقل ابن جُحام (م. قرن ۴) از ابوسعید خدری ۵۵
- سند شانزدهم: نقل دوم ابن جُحام (م. قرن ۴) از ابوسعید خدری ۵۷

- سند هفدهم: نقل ابن شهر آشوب (م. ۵۸۸) ۵۸
- سند هجدهم: نقل شیخ طبرسی (م. ۵۴۸) از ابو سعید خدری ۶۱
- سند نوزدهم: روایت علی بن یوسف حلی (م. قرن ۷) از امیرمؤمنان علیه السلام ۶۳
- سند بیستم: نقل علامه حلی علیه السلام (م. ۷۲۶) از واقدی ۶۶
- روایات اهل تسنن ذیل آیه اعطای فدک ۶۹
- سند بیست و یکم: نقل بزار و ابویعلی موصلی و ابن ابی حاتم رازی و ابن مردویه ۷۱
- سند بیست و دوم: نقل ابن عدی جرجانی (م. ۳۶۵) ۷۳
- سند بیست و سوم: نقل اول حاکم نیشابوری (م. ۴۰۵) از ابوسعید خدری ۷۴
- سند بیست و چهارم: نقل دوم حاکم نیشابوری (م. ۴۰۵) از ابوسعید خدری ۷۶
- سند بیست و پنجم: روایت حاکم نیشابوری (م. ۴۰۵) از امام حسین علیه السلام ۷۷
- سند بیست و ششم: نقل ابن مردویه (م. ۴۱۰) از ابن عباس ۷۸
- سند بیست و هفتم: روایت حاکم حسکانی (م. قرن ۵) از امیرمؤمنان علیه السلام ۸۰
- سند بیست و هشتم: نقل حاکم حسکانی (م. قرن ۵) از ابن عباس ۸۲
- سند بیست و نهم: نقل حاکم حسکانی (م. قرن ۵) از ابو سعید ۸۳
- سند سی ام: نقل خوارزمی (م. ۵۶۸) از ابوسعید خدری ۸۵
- پی نوشت: ۸۷

مقدمه دوم: سایر ادله روایی و تاریخی پیرامون اعطای فدک / ۱۱۹

- اعطای فدک توسط رسول خدا ﷺ به حضرت زهرا علیه السلام در نقل شیعه ۱۲۰
- سند اول: نقل سلیم بن قیس ۱۲۰
- سند دوم: نقل دیگری از سلیم ۱۲۲
- سند سوم: نقل سلیم و شیخ کلینی (م. ۳۲۹) و طبرسی (م. ۵۸۸) ۱۲۸
- سند چهارم: روایت ابراهیم بن محمد ثقفی (م. ۲۸۳) از امیرمؤمنان علیه السلام ۱۳۰
- سند پنجم: صحیح علی بن ابراهیم قمی (م. ۳۲۹) و طبرسی (م. ۵۸۸) ۱۳۲
- سند ششم: روایت خصیبی (م. قرن ۴) از امام صادق علیه السلام ۱۴۱
- سند هفتم: روایت شیخ صدوق (م. ۳۸۱) از امام صادق علیه السلام ۱۴۵
- سند هشتم: روایت شیخ صدوق علیه السلام (م. ۳۸۱) از امام رضا علیه السلام ۱۵۰
- سند نهم: روایت شیخ صدوق علیه السلام (م. ۳۸۱) از امام صادق علیه السلام ۱۵۲
- سند دهم: روایت شیخ صدوق علیه السلام (م. ۳۸۱) از امام صادق علیه السلام ۱۵۴
- سند یازدهم: کلام امیرمؤمنان علیه السلام در نهج البلاغه ۱۵۶
- سند دوازدهم: روایت شیخ مفید (م. ۴۱۳) از امام صادق علیه السلام ۱۵۸

مقدمه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا أُنْعَمُ وَلَهُ الشُّكْرُ عَلَى مَا أَلْهِمَ وَالشَّاءُ بِمَا قَدَّمَ»^(۱)

حمد ابدی حضرت خدایندگی را میزاست بر نعمت پاینده، و شکر سرمدی او را میرواست بر آنچه در دل افکند، و او راست مدیحت و مجد و ثناء، بر تقدیم مواهب و آلاء. و سپاس و ستایش بی نهایت بر حضرت احدیت که خلعت با طلعت و بی منتهای معرفت را از مشارق شمس امامت و مطالع اشراق انوار ولایت بر قامت بشریت افکند و به حکم «هِيَ الصَّدِيقَةُ الْكُبْرَى، وَ عَلَى مَعْرِفَتِهَا دَارَتْ الْقُرُونُ الْأُولَى»^(۲).

۱. فرازی از خطبه فدکیه.

۲. عَنْ أَبِي بصير عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: «إِنَّ اللَّهَ تعالى أَمَهَرَ فَاطِمَةَ عليها السلام رُبْعَ الدُّنْيَا، فَرُبِعُهَا لَهَا، وَأَمَهَرَهَا الْجَنَّةَ وَالنَّارَ، تُدْخِلُ أَغْدَاءَهَا النَّارَ، وَ تُدْخِلُ أَوْلِيَاءَهَا الْجَنَّةَ، وَ هِيَ الصَّدِيقَةُ الْكُبْرَى، وَ عَلَى مَعْرِفَتِهَا دَارَتْ الْقُرُونُ الْأُولَى [الأول]» ابوبصیر از امام صادق عليه السلام روایت کرده که فرمود: همانا خداوند تبارک و تعالی مهریه حضرت فاطمه عليها السلام را ربع دنیا قرار داد، پس یک چهارم دنیا به آن حضرت تعلق دارد، و مهریه او را بهشت و جهنم قرار داد، دشمنانش را داخل جهنم و دوستانش را داخل بهشت می گرداند و او صدیقه کبری است و قرنهای نخستین بر محور معرفت او گردش نموده است. امالی، شیخ طوسی، ص ۶۶۸؛ بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۴۳، ص ۱۰۵.

دوران آن را بر محور شمس عصمت فاطمیه، ام رسالت ختمیه؛ کفو ولایت علویّه؛ مدار کواکب علویّه؛ حضرت فاطمه راضیه مرضیه ﷺ مقرر فرمود.

و صلوات لایزال احدی و سلام لاینقطع ربوبی و تحیات لاینفک الهی و برکات لا یتغیر ازلی و عنایات لایتناهی ابدی و درودی بی حصر و عدد و ارادتی بی حد و آمد، بر اول العدد و صاحب الأبد و المصطفی المجدد و المحمود الأحمّد؛ شاهد قرب ﴿دَنَا فَتَدَلَّى﴾؛ ^(۱) صاحب مقام ﴿قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾؛ ^(۲) مبدأ انوار کبریا؛ خاتم دائره انبیاء؛ محمد مصطفی ﷺ و بر مثل اعلاى هویت و معجزه رسالت و اولین برج امامت و نفس خاتمیت؛ امیر مؤمنان علی ﷺ و بر عصمت الله کبری و ناموس حریم کبریا و بضعه خلاصه الانبیاء و کفو کلمه الله العلیا و ام الأئمة النجباء و لیلۃ القدر اوصیاء، حضرت فاطمه زهرا ﷺ و بر عترت و اهل بیت طیین و طاهرین و منتجبین ایشان که معادن علم و رحمت و مناط فیض ربوبیت؛ اصل و فرع خیر و برکت؛ و اسماء حسناى الهیه و مبدأ فیوضات ربانیه؛ اشرف مخلوقات و برترین موجودات و مدار کائنات و مصدر ممکنات و معدن کلمات و منبع کمالات اند.

این لوح بیضاء و مصحف علیای فدک فاطمی، دُرّی است از دُرّ تابناک دریای معارف بضعه خاتمی، و لایحه دفاعیه مظلومانه‌ای است از حق مغضوب طوبی نشین دایره فلک و مخدومه جبرئیل و ملک، و صاحب عرشی ارض فدک؛ حضرت انسیه حوراء و صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله علیها که در عرشه کرسی تدریس علوم آل محمد ﷺ، در تعلیم قاعده مبارکه «ید»، به مناسبت وقوع ید مالکانه آن ملیکه ملک خلقت، ثمره نبوت و جوهره عبادت، بر سرزمین بی همتای فدک، در جمع فضلا و عالمان و فقیهان و برترین نخبگان و فرهیختگان و اندیشمندان حوزوی - کثر الله امثالهم - در نهایت تدقیق و تحقیق و تتبع، القاء و ارائه گردیده است.

این براهین واضحات و ادله محکّمات و تقریرات باهرات، افادات عالمانه و

۱. النجم (۵۳): ۸.

۲. النجم (۵۳): ۹.

افاضات حکیمانه و بیانات جاودانه‌ای است که تراوش قلم تقریر و تفسیر آیات ینّات و دُرر روایات و محکیات نقلیات و براهین عقلیات در حقیقت نحلّه خاتمی و فدک فاطمی است که به حکم کریمه ﴿وَأَتِذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ﴾^(۱) به امر حضرت احدیت، از ناحیه مقام خاتمیت، به عنوان ادای حقّ قرابت، بر قلب و روح رسالت و حامی حریم ولایت و مبدأ انوار امامت و شفیعه امت اعطا گردیده است.

مبدأ این صحیفه قیمه، درس و خطابه یکی از ارکان آسمان معرفت، و اساطین سرزمین فقاها و حاملان اسرار ولایت و اکابر استوانه مرجعیت و اعظم زعمای امت و بنیان گذاران احیای امر امامت، خاتم الفقهاء و المجتهدین و بقیه السلف اساطین و خاصان علمای ربانین است که به امثال ﴿كُونُوا رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ﴾^(۲) با صفت «صَانِئًا لِنَفْسِهِ، حَافِظًا لِدِينِهِ، مُخَالِفًا عَلَىٰ هَوَاهُ، مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ»^(۳) به تأییدات ربّ العالمین و عنایات بقیه الله فی الارضین روحی و ارواح العالمین کتاب مقدمه الفداء، مؤید و منصور گشته، فقیه جامع، اصولی متتبع، حکیم متضلع، زعیم مطلق و مرجع متوزع، عالم تحریر و محدث خبیر و رجالی بصیر، محقق مدقق؛ علامه فحاحه، خطیب فاضل و ادیب کامل که پس از نیل به ذروه عالیّه علوم شرعیات و نقلیات و عقلیات و فقه اصغر و اکبر و حکمت علمی و عملی، قدم در عرصه تحول اجتماعی و فرهنگی و دینی و معنوی و اخلاقی گذاشته و اقرب طرق این تطوّر را در احیای فرهنگ فاطمیه دانسته، و در مقام مؤسس و مروج و محیی حرکت فاطمیه با پای پیاده بر سنگ فرش‌های داغ خیابان قدم نهاده و دسته‌جات عزای مصائب فاطمی را در قاطبه بلاد تشیع به راه انداخته و پس از یکصد سال تلاش و مجاهدت، حاصل عمر گرانمایه خویش را بر در بیت

۱. الإسراء (۱۷): ۲۶.

۲. آل عمران (۳): ۷۹.

۳. عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْعَسْكَرِيِّ [...] فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَانِئًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالِفًا عَلَىٰ هَوَاهُ [مُخَالِفًا لِهَوَاهُ] مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقْلَدُوهُ». احتجاج، طبرسی، ج ۲، ص ۴۵۸؛ بحار الانوار،

علامه مجلسی، ج ۲، ص ۸۸.

رفیع کبریایی حضرت صدیقۃ طاهره علیها السلام نهاده و عَلم عزای فاطمیه را بر دست گرفته و در پی احیای قباله فدک که در کوی بنی هاشمیان به دست طغیان اعدا عدوّ عدوان دریده شد، برخاسته است.

و اما حکایت غمبار غصب فدک، هیچ‌گاه از یاد و خاطره بیرون نرود؛ همان سرزمین پهناور و شهر و باغستان‌ها و بساطینی که در سنه هفتم هجری به نصّ کریمه علیه السلام «وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۱) در ملک پیامبر خاتم علیه السلام قرار گرفته و به حکم «وَأَيُّ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقُّهُ»^(۲) از ناحیه حضرت رسالت، به عنوان نحلۃ خاتمی، بر زهره زهرای فاطمی علیها السلام عطا گردید، و دخت گرامی آن سرور کائنات و بضعه وجود و پاره هستی آن عصاره ممکنات، بر آن سرزمین وکیلی گماشت، تا به رسم مادر کریمه‌اش حضرت خدیجه علیها السلام، که حامی رسالت بود، به عائدات آن دیار از حریم علیای ولایت علوی به حمایت بر خیزد و تمام هستی خویش را به پای شجره طیّبه^(۳) امامت اوصیاء فرو ریزد، ولی شجره ملعونه،^(۴) دست تعدّی به جانب آن سرزمین گشود و وکیل فاطمی را بیرون نمود و نحلۃ خاتمی را در ربوده و حبیبیه خدا و ناموس کبریا به احیای فدک در جمع زنان هاشمیان در مسجد النبی صلی الله علیه و آله حاضر شده و خطابه‌ای آفرید که منشور جاوید توحید و دیانت، و شناسای رسالت و امامت گردید، زان پس قباله فدک را از آنان بازستاند، و لکن همان شجره، باز طغیانی دیگر نمود و در کوچه بنی هاشمیان راه را بر عصمت حق بر بست و قباله را درید و با دست و

۱. الحشر (۵۹): ۶.

۲. الإسراء (۱۷): ۲۶.

۳. «وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا»؛ و [یاد کن] هنگامی را که به تو گفتیم: «به راستی پروردگارت بر مردم احاطه دارد.» و آن رؤیایی را که به تو نمایانندیم، و [نیز] آن درخت لعنت شده در قرآن را جز برای آزمایش مردم قرار ندادیم؛ و ما آنان را بیم می‌دهیم، ولی جز بر طغیان بیشتر آنها نمی‌افزاید. الاسراء (۱۷): ۶۰.

لگد^(۱) بر صورت و سینه ماه عالمیان کوبید و ماجرای جراحت‌ها بر پیکر آن بانو به هنگام هجوم بر مأمن توحید و آتش بر خانه وحی، بار دیگر تکرار شده و بیت رسالت و امامت بار دیگر در عزا نشست.

اینک ماییم و دفاع از حق آن صدیقه طاهره که به حکم صدق و طهارت، صاحب عصمت است و مصونیت از خطا و خطیئت.

مگر نه این است که آیه کریمه ﴿وَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ﴾^(۲) به حکم مسلم الهی و روایات و تفاسیر وارده در کتب شیعه و اهل سنت، بر اعطای سرزمین فدک به آن حضرت علیه السلام دلالت دارد؟

مگر نه این است که تاریخ مسلم و قطعی شیعه و اهل سنت که در مقدمه این مجموعه بدان اشاره رفته است، بر اعطای فدک بر آن حضرت علیه السلام دلالت دارد؟ مگر نه این است که سرزمین فدک، سه سال در دست آن حضرت علیه السلام و وکلای ایشان بوده و بر اساس قاعده مسلمة علیه السلام بر ملکیت آن حضرت علیه السلام بر فدک دلالت می‌نماید؟

مگر نه این است که حضرت فاطمه زهرا علیه السلام یگانه وارث خاتم پیامبران علیهم السلام بوده و اموال آن حضرت علیه السلام به دختر طاهره و مطهره نبوی به ارث می‌رسد؟

باز از در انکار بر آمدند و از صدیقه طاهره علیه السلام - که کلام حضرت خداوندی بر صدق و عصمتش گواه است - طلب شهود و یتنه کردند. گویی صدق و عصمت آن حضرت را به فراموشی سپردند، حال آنکه کتاب خداوند متعال و سنت قطعی و مسلمة نبوی بر صدیقه بودن آن حضرت شهادت داده و ادله قطعی و روایات صریحه بر عصمت کبرایش گواه است. عصمتی مستفاد از آیه تطهیر و حدیث سفینه و حدیث باب حطه و حدیث ثقلین.

۱. قَالَ (عمر): هَلُمَّيْهِ إِلَيَّ فَأُبْتَ أَنْ تَدْفَعَهُ إِلَيْهِ فَرَفَسَهَا بِرِجْلِهِ... اختصاص، شیخ مفید، ص ۱۸۵.

۲. الإسراء (۱۷): ۲۶.